

ПАРХОМІВКА — село Білоцерківського (до липня 2020 — Володарського) району Київської області. У червні 2020 Пархомівську сільську раду зараховано до Володарської селищної громади. Нині є центром Пархомівського старостинського округу (села Лихачиха, [Логвин](#), Матвіїха, Михайлівка, Надросівка, [Ожегівка](#), Тарган). П. знаходиться на р. *Тарган* (притока [Росі](#), басейн [Дніпра](#)), за 105 км від Києва, 35 км від райцентру та залізничної ст. Біла Церква, 15 км від с-ща Володарка та 12 км від автомагістралі Київ—Одеса. Площа 4,45 км². За переписом населення 2001, проживали 810 осіб; нині — близько 700 осіб; переважно українці. На території П. знайдено артефакти давньоруського часу, зокрема зброю та кінне спорядження (зберігаються у Білоцерківському краєзнавчому музеї).

На думку дослідників, село виникло наприкінці 16 — на початку 17 ст. За народними переказами, назва походить від імені козацького сотника Пархома. Здавна навколишні землі належали князям Вишневецьким. Жителі брали участь у Визвольній війні під проводом Б. Хмельницького та багатьох селянсько-козацьких повстаннях, зокрема й на чолі С. Палія. У 18—19 ст. селом володіли шляхтичі Глембоцькі, Чайковські, Крижановські, Браницькі, Маковські, Рудницькі та ін. Після 2-го поділу Польщі 1793 відійшло до Російської імперії. 1797—1925 — у складі Київської губ.; 1795—1923 — Сквирського пов. Поблизу села проходила межа з Таращанським пов. Тривалий час село було центром Пархомівської волості (до 1923). Тут діяла дерев'яна церква Покрови Богородиці. У середині 1880-х рр. мешкали 1145 осіб, було 169 дворів, діяла школа, працювали 10 вітряних млинів, цегельня та винокурня. 1893 П. придбав промисловець, громадський діяч [В. Голубев](#) (встановлено пам'ятник), який зробив значний внесок у її розвиток. Він створив тут показову економію зі статусом заповідної, за власні кошти організував чайну, читальню, амбулаторію для лікування селян, однокласні училища для хлопців і дівчат, підтримував

двокласне міністерське училище.

На початку 20 ст. запланував збудувати в селі нову велику муровану церкву Покрови Богородиці, розпочав втілювати задум, але 1903 на передпроектному етапі помер. 1906 зведення храму було завершено під наглядом синів. Проєкт церкви Покрови Богородиці з рисами модерну розробив архітектор [В. Покровський](#), мозаїки були виконані за ескізами *М. Реріха*. Нині храмовий комплекс (належать також бічний вівтар св. Віктора, церковна сторожка, будинок священника, в'їзні ворота) є пам'яткою архітектури національного значення. Наприкінці 19 ст. проживали 1955 осіб, було 217 дворів. Під час воєнних дій 1918—20 влада неодноразово змінювалася. 1923—30 — у складі Білоцерківської округи; від 1932 — Київської обл.; 1923—62, 1966—2020 — Володарського, 1962—65 — Тетіївського, від 2020 — Білоцерківського р-нів. 1923 у П. — 2080 жителів і 523 двори. Пархомівчани зазнали сталінських репресій, потерпали від голодомору 1932—33 (встановлено імена 533 жертв, 1992 освячено пам'ятний знак). Від 17 липня 1941 до 31 грудня 1943 — під німецькою окупацією. На фронтах 2-ї світової війни загинули 104 воїни-земляки. На початку 1970-х рр. мешкали 1075 осіб. Нині діють гімназія, Будинок культури, бібліотека, амбулаторія.

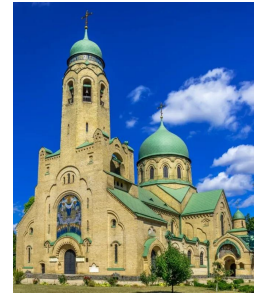
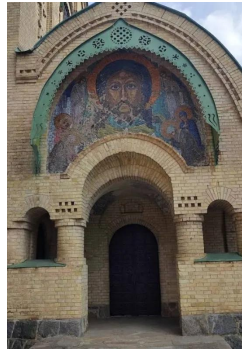
Серед видатних уродженців — живописець, заслужений художник України *Ю. Пацан*, військовик, громадський діяч *Н. Браватний*, церковний діяч [Афанасій](#) (Мовчанівський).

Рекомендована література

1. Похилевич Л. Сказания о населенных мѣстностяхъ Киевской губерніи. 1864;
2. Списокъ населенныхъ мѣстъ Киевской губерніи. 1900;
3. Міста і села України. Київщина. Кн. 1. 2009 (усі — Київ).

І. І. Ткаченко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Пархомівка / І. І. Ткаченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891677>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).